

কৃষক ৰাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নবীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে আগতীয়াকৈ তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ কেঁচুসাৰ আৰু কেঁচু উৎপাদন	২
☐ চলিত মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগ...	২
☐ ব্ৰয়লাৰ কুকুৰাৰ ঘৰৰ পৰিষ্কাৰ	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৩

৪২ তম বছৰ □ সংখ্যা ২ □ ১৬ জানুৱাৰী, ২০২১ □ ১-১৫ মাঘ ১৯৪২ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

অৰুণাচল প্ৰদেশৰ কৃষি গৱেষণাত সহযোগ কৰিব অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে

অৰুণাচল প্ৰদেশৰ কৃষি ব্যৱস্থাত থলুৱা পদ্ধতিৰে উৎপাদিত ভিন্ন প্ৰকাৰৰ ধান আৰু উদ্যান শস্য আগন্তুক দিনত উন্নত পদ্ধতিৰ প্ৰয়োগেৰে গুণগত মান তথা সু-স্বাস্থ্যৰ বাবে উপাদেয় কৰি ৰখাৰ অৰ্থে কেনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ প্ৰয়োজন আছে, তেনে পৰামৰ্শৰ বাবে খাদ্যশস্যৰ জিত'গ্ৰাফিকেল ইণ্ডিকেশ্যন চমুকৈ জি আই লাভৰ ক্ষেত্ৰত সহযোগিতা আৰু পৰামৰ্শ বিচাৰি অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চৰকাৰৰ এটা উচ্চস্তৰীয় দলে যোৱা ৭ জানুৱাৰী তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য প্ৰমুখ্যে কৃষি বিজ্ঞানীসকলক সাক্ষাৎ কৰে। অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উপ-মুখ্যমন্ত্ৰী, তথা বিত্ত, শক্তি, পৰিকল্পনা আৰু বিনিয়োগ বিভাগৰ মন্ত্ৰী চৌনা মেইনৰ নেতৃত্বত অহা ৰাজ্যখনৰ কৃষি বিভাগৰ উচ্চ পদস্থ বিষয়া, গৱেষক, বিজ্ঞানীৰ এটা দলৰ সৈতে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্যৰ কক্ষত কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়ত আলোচনা কৰা হয়। আলোচনাকালত খামতিসকলে পুৰুষাণুৰূপে কৰি অহা ধানৰ বিষয়ে অধিক গৱেষণা কৰি জিত'গ্ৰাফিকেল ইণ্ডিকেশ্যন লাভৰ ক্ষেত্ৰত কেনে ব্যৱস্থা লোৱাৰ প্ৰয়োজন আছে, সেই সন্দৰ্ভত

কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পৰামৰ্শ বিচাৰে। প্ৰসংগক্ৰমে অৰুণাচল প্ৰদেশ চৰকাৰৰ দলটোৱে আপাটানিসকলৰো খেতিত লুকাই থকা খাদ্যশস্যৰ গুণগত সম্ভাৱনাসমূহ গৱেষণাৰ জৰিয়তে

সংলগ্ন ক্ষেত্ৰখনৰ জৰিয়তে কৃষি পৰ্যটন তথা গ্ৰাম্য পৰ্যটনক নতুন প্ৰজন্মৰ উদ্ভাৱনী চিন্তাধাৰৰ সৈতে ৰজিতা খুৱাই অৰুণাচলৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি টনকিয়াল কৰি তোলাৰ লগতে গ্ৰাম্য পৰ্যটনক অধিক

অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উচ্চস্তৰীয় প্ৰতিনিধি দলৰ সৈতে আলোচনাকালত অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উপ-মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীযুত চৌনা মেইন (বাওঁফালে) আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা (সোঁফালে) দেখা গৈছে

উলিয়াই অনাৰ পোষকতা কৰি কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহযোগিতা বিচাৰে। আলোচনাকালত অৰুণাচল চৰকাৰৰ দলটোৱে পৰামৰ্শৰ বাবে খাদ্যশস্যৰ জিত'গ্ৰাফিকেল ইণ্ডিকেশ্যন লাভৰ ক্ষেত্ৰত কেনে ব্যৱস্থা লোৱাৰ প্ৰয়োজন আছে, সেই সন্দৰ্ভত

আকৰ্ষণীয় কৰি তোলাৰ অৰ্থে গ্ৰহণ কৰা পৰিকল্পনাৰ বিষয়েও উল্লেখ কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাৰ লগতে গ্ৰাম্য পৰ্যটনক অধিক

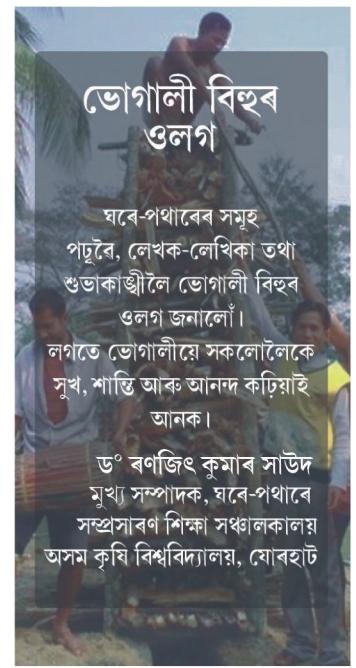
(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

'আমাৰ গাঁও আমাৰ গৌৰৱ' কৰ্মসূচীৰে গাঁৱলৈ যাব অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়

'আমাৰ গাঁও আমাৰ গৌৰৱ' শীৰ্ষক কৰ্মসূচীৰ জৰিয়তে অসমৰ সমূহ গাঁৱক সংযুক্ত কৰাৰ উপৰিও আগন্তুক পাঁচ বছৰৰ ভিতৰত ১০০ কোটি টকা নিজা আয় সৃষ্টি কৰাৰ বাবে এক অভিনৱ পৰিকল্পনা কৰিছে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে। নৱবৰ্ষৰ প্ৰথম দিনটোতে অসমবাসীৰ বাবে এই সুখবৰ তথা সোতৰদফীয়া একচন প্লেনৰ বিষয়ে সদৰী কৰিছে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই। নৱবৰ্ষৰ প্ৰথম দিনটোতে বিশ্ববিদ্যালয় পৰিয়ালক সম্বোধন কৰি তেখেতে কয় যে আমাৰ লক্ষ্য একোখনকৈ স্মৰণীয় গাঁও সৃষ্টি কৰি অসমক আগুৱাই নিয়াৰ দিশত সকলো ধৰণৰ সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা। তাৰ বাবে 'আমাৰ গাঁও আমাৰ গৌৰৱ' ধাৰণাৰে আমি আগবঢ়াব বাবে পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হৈছে। আমি গাঁও পাহৰি গৈছোঁ, কিন্তু পাহৰিলে নহ'ব যে গাঁৱৰ উন্নতি অবিহনে দেশ আগবাঢ়িব নোৱাৰে। সেয়ে আমি পুনৰ গাঁৱৰফালে ঘূৰি গৈ কৰ্মসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব। গাঁৱৰ উন্নতি কৰিবলৈ হ'লে কৃষিৰ জৰিয়তেহে উন্নতি কৰিব লাগিব। সেয়ে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে গ্ৰাম্য সক্ষমতা বৃদ্ধিৰ বাবে কৰ্মসূচী প্ৰস্তুত কৰিছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-গৱেষক-বিজ্ঞানীৰ জৰিয়তে ৪-৫ জনীয়া ১৫০ টা বিশেষ গ্ৰুপ গঠন কৰা হ'ব। প্ৰত্যেকটো গ্ৰুপে অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৪-৫ জন গাঁৱলৈ গৈ এইদিশত ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়ন চলাই বিভিন্ন দিহা-পৰামৰ্শৰে কৰ্মসূচী ৰূপায়ণ কৰিব। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ড° মাধৱ চন্দ্ৰ দাস সৌৰৱৰণ প্ৰেক্ষাগৃহত আয়োজিত এই অনুষ্ঠানত উপাচার্য গৰাকীয়ে এক্সন প্লেন সন্দৰ্ভত সবিশেষ ব্যক্ত কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্বচ্ছতা আৰু চৌপাশ শৃঙ্খলিত কৰি ৰখাটো প্ৰথম আৰু প্ৰধান দায়িত্ব বুলি অভিহিত কৰি কয় যে এই দিশত সামূহিক আৰু

সমন্বিত প্ৰয়াসেহে আমাক সহায় কৰিব। সেয়ে এই দিশত গুৰুত্ব দিবলৈ উপাচার্য গৰাকীয়ে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিয়ালৰ সকলোকে অনুৰোধ জনায়। এনেধৰণৰ সৰু সৰু কামৰ জৰিয়তেহে লাহে লাহে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ক উজলাই তুলি সপোন বাস্তৱ কৰিব লাগিব বুলি প্ৰকাশ কৰি কয় যে বজাৰ বুদ্ধিমত্তাৰ দিশত সহায়ক হোৱাকৈ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত এটা ডাটা চেণ্টাৰৰ বাবে বিশ্ববেংকৰ সৈতে কথা পতা হৈছে। তদুপৰি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কেন্দ্ৰীয় গ্ৰন্থাগাৰত এটা 'অনলাইন পৰীক্ষা কেন্দ্ৰ' নিৰ্মাণৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ১০০ কম্পিউটাৰ সংলগ্ন এই কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে বিশ্ববিদ্যালয়ে যথেষ্ট আয় কৰিব পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। এনেদৰে ২০২৫ চনৰ ভিতৰত ১০০ কোটিৰ নিজা আয় আহৰণ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। ভাৰত চৰকাৰে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা বীজ আৰু ৰোপণ সামগ্ৰী ক্ৰয়ৰ বাবে আগ্ৰহী হৈছে। অহা বছৰত শস্যবীজৰ জৰিয়তে ২-৩ কোটি টকা আয়ৰ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। সৌৰশক্তি অধিক ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বিদ্যুৎ বিলৰ খৰচ কমোৱাৰ দিশত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। বিশ্ববিদ্যালয়ত কৃষক উৎপাদক আৰু উদ্যোগীৰ সহায়ক হোৱাকৈ এটা ফেচিলিটেশ্যন চেণ্টাৰ চিন্তা-চৰ্চা কৰা হৈছে। ফাৰ্মাৰ প্ৰডিউচাৰছ কোম্পানীৰ বাবে সৰ্বভাৰতীয় এই কেন্দ্ৰ যোৰহাটত স্থাপন কৰা হ'ব। আমাৰ গাঁও আমাৰ গৌৰৱ কৰ্মসূচীৰ যথোচিত ৰূপায়ণৰ বাবে চৰকাৰৰ ওচৰত ১৪ কোটি টকাৰ এক প্ৰাক্কলন দাখিল কৰা হৈছে। যুৱপ্ৰজন্মক অকি গুৰুত্ব দি তেওঁলোকৰ উদ্ভাৱনীমূলক চিন্তাক আগুৱাই নি ৰূপায়ণৰ দিশত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। অধ্যয়নৰ কালৰে পৰাই যুৱপ্ৰজন্মক নতুন পৃথিৱীৰ সৈতে চিনাকী কৰাই এই ধৰণৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৰিবেশৰ বাবে সাজু

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

ভোগালী বিহুৰ ওলগ

ঘৰে-পথাৰেৰ সমূহ পঢ়ুৱৈ, লেখক-লেখিকা তথা শুভাকাঙ্ক্ষীলৈ ভোগালী বিহুৰ ওলগ জনালোঁ। লগতে ভোগালীয়ে সকলোলৈকে সুখ, শান্তি আৰু আনন্দ কঢ়িয়াই আনক।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ
মুখ্য সম্পাদক, ঘৰে-পথাৰে
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

কৃষক প্ৰশিক্ষণ সম্পন্ন

যোৱা ২ জানুৱাৰী তাৰিখে অইল ইণ্ডিয়া লিমিটেড, দুলািয়াজানৰ আৰ্থিক সহযোগত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষণা সঞ্চালকালয় (কৃষি)ৰ দ্বাৰা পৰিচালিত কৃষি প্ৰকল্পৰ অধীনত এক কৃষক প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠিত হৈ যায়। ডিব্ৰুগড় জিলাৰ কৰ্দৈগুৰি গাঁৱত সমন্বিত পাম পদ্ধতিৰ অংশ হিচাবে কেঁচুসাৰ উৎপাদনকে ধৰি বিভিন্ন উপাদানৰ বিষয়ে হাতে-কামে প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হয়। প্ৰশিক্ষণৰ আৰম্ভণিতে উপস্থিত থকা কৃষকসকলক সমন্বিত পাম পদ্ধতিৰ বিষয়ে অৱগত কৰোৱা হয় আৰু লগতে কৰ্দৈগুৰি গাঁৱত চলি থকা প্ৰকল্প সমূহৰ অধীনত প্ৰদৰ্শনমূলকভাৱে মৌ

পালনৰ সুবিধা আৰু কেঁচুসাৰ উৎপাদন গোটৰ বিষয়ে হাতে-কামে কৰি দেখুৱাই দিয়াৰ উদ্দেশ্যে এই প্ৰশিক্ষণৰ আয়োজন কৰা হয়। বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে মৌ পালন আৰু ইয়াৰ বাবে ল'বলগীয়া সাৱধানতা আৰু পদ্ধতিৰ বিষয়ে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক বুজাই দিয়া হয়। লগতে মৌ পালনৰ অৰ্থনৈতিক দিশ, শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত ই কিদৰে সহায় কৰে তাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয়। কৃষকসকলৰ পথাৰত সথাৰত স্থাপন কৰা কেঁচুসাৰ উৎপাদন গোটত উন্নত পদ্ধতিত কিদৰে কেঁচুসাৰ উৎপাদন কৰিব পাৰি তাৰ বিষয়ে বিতং তথ্য দাঙি ধৰা হয়। প্ৰশিক্ষণটিৰ অংশ হিচাবে উন্নতমানৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

কেঁচুসাৰ আৰু কেঁচু উৎপাদন - কৃষি জীৱিকাৰ এক উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন

বৰ্তমান সময়ত জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ ওপৰত ভাৰত চৰকাৰে অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা দেখা গৈছে। এই ক্ষেত্ৰত জৈৱিক খেতিৰ এক উপাদানস্বৰূপ 'কেঁচুসাৰ উৎপাদন পদ্ধতি' গুৰুত্ব আৰু চাহিদা কৃষকসমাজৰ মাজত অধিক জনপ্ৰিয় হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহে কম খৰচৰ কেঁচুসাৰ উৎপাদন পদ্ধতিৰ প্ৰসাৰতাৰ ওপৰত যথেষ্ট লক্ষণীয়ভাৱে কাম কৰি আহিছে। উক্ত কেঁচুসাৰ উৎপাদন পদ্ধতিৰ ওপৰত কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰসমূহে বিভিন্ন কাৰ্যসূচী হাতত লোৱা দেখা যায়। তাৰে ভিতৰত প্ৰশিক্ষণ, সজাগতা শিবিৰ,

আগশাৰীৰ প্ৰদৰ্শনমূলক খেতি ইত্যাদি উল্লেখযোগ্য।

তিনিচুকীয়া কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ ভূমিকা আৰু সাফল্য : যোৱা তিনিবছৰে তিনিচুকীয়া কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই মুঠ ৬৮ টা কম খৰচৰ কেঁচুসাৰ উৎপাদন আৰ্হি তথা নমুনা ৮ খন গাঁৱত আগশাৰীৰ প্ৰদৰ্শনমূলক খেতিৰ অধীনত স্থাপন কৰিছে। তাৰোপৰি এই কেন্দ্ৰই যোৱা ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ ১৪ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা ২২ মাৰ্চ পৰ্যন্ত 'এগ্ৰিকালচাৰ স্কিল কাউন্সিল অৱ ইণ্ডিয়া'ৰ সহযোগত কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ ওপৰত এক ২৫ দিনীয়া প্ৰশিক্ষণ শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰে আৰু এই প্ৰশিক্ষণত মুঠ ২০ জন প্ৰশিক্ষণীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। প্ৰশিক্ষণ আৰু প্ৰদৰ্শনৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ প্ৰায় ৫০

জন কৃষকে এনে উৎপাদন আৰ্হি নিজাকৈ স্থাপন কৰি লৈছে।

প্ৰশিক্ষণীৰ লগতে আগশাৰীৰ প্ৰদৰ্শনমূলক খেতিৰ দ্বাৰা কৃষকসকলেও সুন্দৰভাৱে কেঁচুসাৰ, কেঁচুপানী আৰু কেঁচু উৎপাদন কৰা পৰিলক্ষিত হয়। কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ আৰ্হিসমূহত উৎপাদিত কেঁচুসাৰ আৰু কেঁচুপানী কৃষকসকলে নিজ নিজ খেতিত (বিশেষকৈ চাহখেতি আৰু শাক-পাচলিৰ খেতি)ত প্ৰয়োগ কৰাৰ লগতে কম-বেছি পৰিমাণে বিক্ৰীও কৰি আহিছে। উল্লেখযোগ্য যে চাহখেতিত কেঁচুপানী ব্যৱহাৰ অধিক ফলপ্ৰসূ তথা লাভজনক হোৱা দেখা গৈছে।

কেঁচুসাৰ আৰু কেঁচুপানী উৎপাদনত কৃষকসকলে মূলতঃ দুই ধৰণৰ কেঁচুৰ জাত যেনে - আইচেনীয়া ফেটিডা আৰু ইউড্ৰিলাচ ইউজেনি ব্যৱহাৰ কৰে। তিনিচুকীয়া কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ পৰামৰ্শমৰ্মে উক্ত দুই উন্নত প্ৰজাতিৰ কেঁচুৰ উৎপাদনৰ

বাবে কৃষকসকলে কম খৰচী কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ আৰ্হি লগতে সুকীয়াকৈ কেৰল কেঁচু উৎপাদনৰ বাবে নমুনা প্ৰস্তুত কৰি লৈছে। কৃষকসকলে সেই উৎপাদিত কেঁচুসমূহ পুনৰ নৱনিৰ্মিত কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ আৰ্হিত ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে হাঁহ-কুকুৰাৰ খাদ্য হিচাবেও ব্যৱহাৰ কৰা পৰিলক্ষিত হয়। তাৰোপৰি বৰ্দ্ধিত কেঁচুসমূহ প্ৰয়োজন তথা সময় অনুযায়ী সমান্তৰালভাৱে তিনিচুকীয়া কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ সহযোগত বিক্ৰী কৰি অহা হৈছে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে ২০২০ চনৰ আগষ্ট মাহৰ পৰা ডিচেম্বৰ মাহ পৰ্যন্ত তিনিচুকীয়া কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ সহযোগত প্ৰদৰ্শনমূলক খেতি কৰা তিনখন গাঁৱৰ পাঁচজন কৃষক আৰু এগ্ৰিকালচাৰ স্কিল কাউন্সিল অৱ ইণ্ডিয়াৰ অন্তৰ্গত চাৰিখন গাঁৱৰ ১৩ জন প্ৰশিক্ষণীয়ে তিনি লাখৰো অধিক কেঁচু প্ৰায় পাঁচখন চাহ বাগিছাক বিক্ৰী কৰি তিনি লাখৰো অধিক টকা উপাৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। এই সফলতাই কৃষকসকলক

নিজৰ লগতে তেওঁলোকৰ গাঁৱৰ ইচ্ছুক কৃষকসকলকো কেঁচুসাৰ উৎপাদন তথা কেঁচু উৎপাদনৰ পদ্ধতিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰা দেখা গৈছে।

সেয়েহে প্ৰাকৃতিকভাৱে সহজলাভ্য বাঁহেৰে নিৰ্মিত কম খৰচৰ কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ আৰ্হিৰে উৎপাদিত কেঁচুসাৰ আৰু কেঁচুপানী ব্যৱহাৰ কৰি কৃষকসকলে নিজৰ খেতিডাৰৰ গুণগত মানদণ্ড বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে জীৱিকা হিচাবেও এই আৰ্হি গ্ৰহণ কৰি আৰ্থিকভাৱে স্বাৱলম্বী হোৱাৰ থল নুই কৰিব নোৱাৰিব। কেঁচুসাৰৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই কথা ক'ব পাৰি যে অনাগত সময়ত কৃষকসকলক কেঁচুসাৰৰ লগতে কেঁচুপানী আৰু উন্নত প্ৰজাতিৰ কেঁচুৰ উৎপাদন তথা বিক্ৰীৰ পথ মুকলি কৰি দিয়াৰ ওপৰত চৰকাৰী তথা বেচৰকাৰী অনুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠানৰ ভূমিকা যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ হোৱাৰ প্ৰয়োজন আছে।

ড° কৃপাল বড়া

চলিত মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

◆ কৃষকসকলে ধান ভঁৰালত ভৰাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ধান সংৰক্ষণ কৰাৰ আগত ভালদৰে ২-৩ দিন মান ৰ'দত শুকুৱাব লাগে। ভঁৰালঘৰ ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি ভঁৰালৰ বেৰ আৰু তলিখন মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. ঔষধৰ এক চাহচামোচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিশ্ৰণ কৰি স্প্ৰে কৰিব লাগে। তেনে কৰিলে কিছুদিনলৈ ভঁৰালত অন্যান্য কীট-পতংগৰ লগতে এন্দুৰৰ প্ৰৱেশ ৰোধ কৰিব পৰা যায়। ধান বস্ত্ৰত ৰাখিবলৈ হ'লে খালি বস্ত্ৰবোৰ ওপৰোক্ত ঔষধৰ মিশ্ৰণত ডুৱাই দিয়া শুকুৱাই লৈহে বস্ত্ৰত ভৰাই সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।

◆ সৰিয়হ শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে কৃষক ও মৌপালকসকলে ভাৰতীয় সাঁচৰ মৌবাহ প্ৰতি হেক্টৰত ৫ টাকৈ নতুবা পশ্চিমীয়া সাঁচৰ মৌবাহ দুটাকৈ সৰিয়হৰ

পথাৰত স্থাপন কৰা উচিত। সৰিয়হত দেখা দিব পৰা মোৱাপোক আৰু সৰিয়হৰ ক'লা পলুৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ অক্সিডিমেন্ট মিথাইল ২৫ ই.চি. দৰৱৰ এক চাহচামোচ পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। নিমজাতীয় ঔষধ ব্যৱহাৰ কৰিও কৃষকসকল উপকৃত হ'ব পাৰে। সৰিয়হত শুৰপোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'ব পাৰে। ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে সমবায় ভিত্তিত আগবঢ় প্ৰয়োজন। পথাৰৰ চৌপাশে পাউদাৰজাতীয় কীটনাশক (মালাথিয়ন ৫% /কুইনালফ ১.৫%/ ক্ল'ৰপাইৰিফ ১%) ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰতি বিঘা মাটিৰ আলিবোৰত প্ৰয়োগ কৰি সফল পাব পাৰে।

◆ আলুখেতিত ভুৰপোক আৰু ৰঙপৰকাৰৰ আক্ৰমণৰ অনুকূল সময়। কণীফুটি নকৈ

ওলোৱা ভুৰপোকৰ পলুৱে আলু পুলিৰ গা-গছ আক্ৰমণ কৰে। আলুখেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডাৰ ওচৰত নিশাৰ ভাগত জুই ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে ভুৰপোকৰ পথিলা জুইৰ পোহৰলৈ আকৰ্ষিত হোৱাৰ ফলত লেলিহান শিখাত জাহ গৈ পৰবতী বংশ বিস্তাৰণ বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। তদুপৰি চহাই থোৱা মাটিত লোৰ খান্দি কুইনালফ ২৫ ই.চি. নতুবা ক্ল'ৰপাইৰিফ ২০ ই.চি. দৰৱৰ চাৰি চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। ই ফালে, ৰঙাপৰকাৰৰ উপদ্রৱৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ বালিচহীয়া মাটি অথবা আগেয়ে ৰঙাপৰকাৰ আক্ৰমণ দেখা দিয়া অঞ্চলক নিৰ্বাচন কৰা অনুচিত। বিঘাই প্ৰতি ৫ কিঃগ্ৰাঃ মালাথিয়ন পাউদাৰ ৰোপণৰ পূৰ্বে লোৰবোৰত প্ৰয়োগ কৰি ল'ব লাগে। লোৰবোৰত একচাহচামোচ ক্ল'ৰপাইৰিফ ২০ ই.চি. দুই লিটাৰ পানীত মিহলাই (বা ক্ল'ৰপাইৰিফ ৩০০ গ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ)ত প্ৰয়োগ কৰি বীজ ৰোপণ কৰিলে ৰঙাপৰকাৰ উপদ্রৱৰ পৰা হাত সাৰিব পাৰি। এই ক্ষেত্ৰত কৃত্ৰিম ৰাসায়নিকৰ পৰিৱৰ্তে বিঘাই প্ৰতি ২০ কিঃগ্ৰাঃ খলিহৈ

প্ৰয়োগ কৰিও সুফল পোৱা যায়।

◆ বিলাহী খেতিৰ মাজে মাজে গুখ জাতৰ নাজীফুলৰ পুলি ৩০ দিনৰ পূৰ্বে ৰোপণ কৰিব লাগে। নাজীফুলে ফল বিক্ৰোৱা পোকক আকৰ্ষণ কৰাৰ ফলত মূল শস্যক পতংগৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰে। ডিম্ব পৰজীৱি ট্ৰাইক'গ্ৰামা প্ৰিটিঅ'চাম' বিঘাই প্ৰতি ২০,০০০ কে ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে ফল বিক্ৰোৱা পোকৰ আক্ৰমণ বহুত পৰিমাণে হ্রাস পায়। আঠাযুক্ত হালধীয়া আকৰ্ষক কাৰ্ড ব্যৱহাৰ কৰিও বিলাহী গছৰ পাতৰ ওকনি আৰু বগা মাখিক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। 'হেলিলিউ' (ফল বিক্ৰোৱা পোক) আৰু 'স্প'ড' লিউ' (পাতখোৱা পলু) যুক্ত ফেব্ৰনাম ফলদ ব্যৱহাৰ কৰিও বিলাহীৰ পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। নিমজাতীয় কীটনাশক ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিও কীট-পতংগৰ পৰা বিলাহীৰ খেতিডাৰ ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

◆ কৰিজাতীয় পাচলি বিশেষকৈ বন্ধাৰকৰি আৰু ফুলকৰি আদিত পথিলাজাতীয় পোকৰ পলুৱে আক্ৰমণ কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। ডিম্ব পৰজীৱি 'ট্ৰাইক'গ্ৰামা পিৰিডি' বিঘাই প্ৰতি ২০,০০০

কে ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰক। নিমজাতীয় দৰৱ প্ৰয়োগে এই পোকক বিকৰ্ষণ কৰে। কৰি খেতিৰ কাষে কাষে থলুৱা সৰিয়হ ৰোপণ কৰিলে মোৱাপোক আৰু কিছুমান পথিলাজাতীয় পোক সৰিয়হলৈ ঢাপলি মেলাত মূল শস্য কৰি ৰক্ষা পৰে।

◆ এবিধ চাঁহৰ আক্ৰমণৰ ফলত লিচুগছৰ পাতত মামৰ সদৃশ লক্ষণে দেখা দিয়ে। ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ, বেছি কৈ আক্ৰান্ত ঠাল-চৌধুৰিবিলাক আঁতৰাই পেলাব লাগে। তদুপৰি চাঁহনাশক প্ৰপাৰজাইট ৫৭ ই.চি. দৰৱৰ এক চাহচামোচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই ১৫ দিনৰ অন্তৰালত দুবাৰ প্ৰয়োগ কৰক। (চলিত মাহৰ কৃষি বিষয়ক পৰামৰ্শৰ বাবে আমি, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশেষজ্ঞসকল যথাক্ৰমে ড° দিলীপ কুমাৰ শইকীয়া, ড° বিজন চন্দ্ৰ দত্ত, ড° ছাহিদুৰ ৰহমান, ড° বাদল ভট্টাচাৰ্য্য, আৰু শ্ৰীসুধাংশু ভাগৱতীৰ কাষ চাপিছিলো।

ড° আটাউৰ ৰহমান

ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

বয়লাৰ কুকুৰাৰ ঘৰৰ পৰিষ্কাৰ- পৰিচ্ছন্নতা আৰু বীজাণুমুক্তকৰণ (২)

পামঘৰৰ সা-সঁজুলি আৰু পাম পৰিসীমাৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা :

১) বয়লাৰ জাকটো বিক্ৰী কৰাৰ পিছতেই গোটেই ঘৰটোৰ বাহিৰে ভিতৰে অনুমোদিত কীটনাশক দ্ৰব্য কোম্পানীৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী স্প্ৰে কৰি কমেও ১০ ঘণ্টা ৰাখিব লাগে আৰু তাৰ পাছতহে সা-সঁজুলি, লিটাৰ আদি বাহিৰলৈ উলিয়াব লাগে।

২) প্ৰথমে বাল্ফ, ব্ৰডাৰ, ফেন আৰু অন্যান্য বৈদ্যুতিক সামগ্ৰীবোৰ ভালদৰে চাফ কৰি খুলি ৰাখিব লাগে আৰু পামঘৰটো সম্পূৰ্ণ

বীজাণুনাশক হোৱাৰ পিছত, পিছৰ জাক বয়লাৰ অহাৰ আগে আগে পুনৰ পামত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

৩) দানাৰ পাত্ৰবোৰ বাহিৰলৈ উলিয়াই ভালদৰে চাফ কৰি, ছফৰ্জাতীয় মিশ্ৰণেৰে ধুব লাগে আৰু বীজাণুনাশৰ বাবে খুব ভালদৰে ৰ'দত শুকুৱাব লাগে।

৪) পানী পাত্ৰবোৰ খালি কৰি ছফৰ্জাতীয় মিশ্ৰণেৰে বা হাইড্ৰ'ক্ল'ৰিক এচিড দ্ৰবীভূত পানীৰে পৰিষ্কাৰকৈ ধুই ভালদৰে ৰ'দত শুকুৱাব লাগে। স্বয়ংক্ৰিয় পানী যোগান

ব্যৱস্থা, বেল ড্ৰিংকাৰৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথমে পানী সংযোগ ব্যৱস্থা ব্যাহত কৰি, পানীৰ পাত্ৰবোৰ বাহিৰলৈ উলিয়াই আনিব লাগে আৰু ওপৰত উল্লেখিত ধৰণে ৰ'দত শুকুৱাব লাগে। নিপোল ড্ৰিংকাৰৰ ক্ষেত্ৰত পানীৰ সংযোগ ব্যৱস্থা ব্যাহত কৰি পাইপডাল ওপৰলৈ দাঙি বান্ধি থ'ব লাগে যাতে ভিতৰখন পৰিষ্কাৰ কৰাত অসুবিধা নহয়।

৫) প্ৰথমে বয়লাৰৰ ঘৰটোৰ জালিকায়ুক্ত অংশৰ পদাৰ্থবিলাক খুলি জোকাৰি ৰ'দত দিব লাগে। তাৰ পিছত ঘৰৰ ছালি, চিলিং, কাৰৰ বেৰ তথা জালিকাৰ পৰা ধূলি-মাকতি, মকৰাজাল বা যিকোনো লেতেৰা বস্তু আঁতৰ কৰিব লাগে।

৬) পামত ব্যৱহাৰ হোৱা লিটাৰ পৰাপক্ষত পোনে পোনে সাৰ হিচাবে বিক্ৰী কৰিব পাৰিলে উত্তম। মজিয়াত লাগি ধৰা

লিটাৰবোৰ ৰুকি আঁতৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই লিটাৰবোৰ পোনে পোনে বিক্ৰী কৰিব নোৱাৰিলে, এই লিটাৰৰ ওপৰত ৫-১০% ফৰ্মেলিন স্প্ৰে কৰি পাম পৰিসীমাৰ পৰা কমেও ১০০০-২০০০ ফুট দূৰত পেলাব লাগে বা গাঁত খান্দি পুতি পেলাব লাগে যাতে পিছত ইয়াক সাৰ হিচাবে বিক্ৰী কৰিব পৰা যায়। ব্যৱহৃত লিটাৰখিনি মজুত কৰা ঠাই বা গাঁতটো এনেকুৱা স্থানত হ'ব লাগে যাতে সেই দিশৰ পৰা পামৰ দিশলৈ বতাহ নবয়।

৭) পামৰ পৰিসীমাত থকা কুকুৰাৰ পাখি বা আন অলাগতিয়া বস্তুবোৰ গোটাই পুৰি পেলোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

৮) যদি আগৰ জাক বয়লাৰত ৰোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বা মৃত্যুৰ হাৰ বেছি আছিল তেন্তে গোটেই পামঘৰটো ফ্লেমগান (জুইৰ শিখা)

ব্যৱহাৰ কৰি বীজাণুমুক্ত কৰিব লাগে। ৯) পামঘৰত পোক-পৰুৱা, চিহি-চিকৰা আদি নহ'ব বাবে কীটনাশক দৰৱ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

১০) পামৰ মজিয়া পকী হ'লে ছফৰ্জাতীয় সামগ্ৰী গৰম পানীত মিহলাই ছতিয়াব লাগে যাতে মজিয়াত লাগি থকা লেতেৰা বস্তুবোৰ পিছত পাইপেৰে পানী মাৰি চাফ কৰিব পৰা যায়।

১১) সঠিক চাফ-চিকুণৰ বাবে সাধাৰণতে ১০০০ বৰ্গফুট মজিয়াৰ বাবে ২ কিঃগ্ৰাঃ কাপোৰ ধোৱা চ'ড ৫০ লিটাৰ গৰম পানীত মিহলাই ১২ ঘণ্টাৰ বাবে মজিয়াখন তিয়াই থ'ব লাগে। ইয়াৰ পিছত আকৌ ১ কিঃগ্ৰাঃ কষ্টিক চ'ড ৫০ লিটাৰ গৰম পানীত মিহলাই (৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলামত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

জীৱাণুসাৰ - জৈৱিক কৃষি ব্যৱস্থাৰ অপৰিহাৰ্য্য উপাদান

সম্প্ৰতি সমগ্ৰ বিশ্বৰ লগতে ভাৰতবৰ্ষতো জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি পাইছে। স্বাস্থ্য সচেতনতা তথা পৰিবেশ সুৰক্ষাৰ প্ৰতি সচেতনতাই জৈৱিক কৃষিৰ প্ৰতি আজিৰ মানৱ সমাজক বেছিৰে আকৰ্ষিত কৰিছে। তদুপৰি জৈৱিক শস্যৰ বজাৰখনো খুব ভাল। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে উত্তৰ-পূব ভাৰতক জৈৱিক কৃষিৰ ৰাজধানী হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ আঁচনি লৈছে।

জৈৱিক কৃষি ব্যৱস্থা হৈছে এনে এক কৃষি ব্যৱস্থা য'ত উৎপাদনৰ প্ৰতিটো প্ৰক্ৰিয়াতে কৃত্ৰিম ৰাসায়নিক দ্ৰব্য, ঔষধ আদিৰ পৰিৱৰ্ত্তে কেৱল জৈৱিক দ্ৰব্যহে প্ৰয়োগ কৰা হয়। জৈৱিক কৃষি ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা ভূ-স্বাস্থ্য অক্ষুণ্ণ ৰাখি, পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ ওপৰত কোনো কুপ্ৰভাৱ নেপেলোৱাকৈ স্বাস্থ্যসন্মত খাদ্য উৎপাদন কৰা হয়। যিহেতু জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিত কোনো ধৰণৰ ৰাসায়নিক সাৰ ব্যৱহাৰ কৰা নহয় সেয়েহে শস্যৰ লাগতিয়াল পোষক দ্ৰব্যসমূহ জৈৱিক সাৰৰ দ্বাৰা যোগান ধৰাটো বাঞ্ছনীয়। নানা ধৰণৰ জৈৱিক সাৰ যেনে - পচন সাৰ, কেঁচু সাৰ, জীৱাণু সাৰ আদি কৃষিত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়। এইখিনিতে জীৱাণু সাৰৰ বিষয়ে এটি থলমূল আভাস দিব বিচৰা হৈছে।

জীৱাণু সাৰ হ'ল এনে এবিধ সাৰ য'ত থকা সূক্ষ্ম অণুজীৱবিলাকে বীজ, শিপা বা মাটিত প্ৰয়োগ কৰিলে স্বাভাৱিক উপায়েৰে বা বায়ুৰ পৰা জৈৱিক প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা উদ্ভিদক পুষ্টি যোগান ধৰে। জীৱাণু সাৰ কেইবা প্ৰকাৰৰো আছে, যেনে -

ক) **নাইট্ৰ'জেন যোগাওতা** : এই প্ৰকাৰৰ জীৱাণু সাৰে বায়ুমণ্ডলত থকা নাইট্ৰ'জেনক শস্যৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ উপযোগী কৰি তোলে। এই শ্ৰেণীৰ জীৱাণুসাৰৰ ভিতৰত বাইজ'বায়াম, এজট'বেক্টাৰ, নীল-সেউজীয়া শেলাই, এজলা বা পুণী ইত্যাদি অন্যতম।

খ) **ফচফৰাছ যোগাওতা** : এইবিধ জীৱাণুসাৰে মাটিত থকা ফচফৰাছক দ্ৰবীভূত কৰি উদ্ভিদৰ ব্যৱহাৰৰ উপযোগী কৰি তোলে আৰু ইবিলাকক উদ্ভিদৰ দ্বাৰা আহৰণ কৰাত সহায় কৰে। ফচফটিকা, ভেচিকুলাৰ মাইক'ৰাইজা আদি এনে ধৰণৰ জীৱাণু সাৰ।

গ) **জিঙ্ক আৰু চিলিকা যোগাওতা** : এই শ্ৰেণীৰ জীৱাণু সাৰে মাটিত থকা জিঙ্ক আৰু চিলিকন শস্যৰ বাবে গ্ৰহণযোগ্য অৱস্থালৈ পৰিৱৰ্ত্তিত কৰে।

জীৱাণু সাৰৰ প্ৰয়োগ বিধি : জীৱাণু সাৰ তিনিটা পদ্ধতিৰে মাটিত প্ৰয়োগ কৰা হয়। যেনে - বীজ শোধন, পুলি শোধন আৰু মাটি শোধন।

বীজ শোধন : এই পদ্ধতিত প্ৰয়োজনীয় জীৱাণু সাৰ নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ পানীত মিহলাই এটা মিশ্ৰণ তৈয়াৰ কৰা হয় আৰু এই মিশ্ৰণত সিঁচিবলগীয়া বীজখিনি ডুবাই ভালদৰে মিহলাই দিয়া হয় যাতে বীজখিনিৰ সাৰৰ এক প্ৰলেপ পৰে। ইয়াৰ পিছত বীজখিনি ছাঁত শুকাই সিঁচিব লাগে।

পুলি শোধন : এই পদ্ধতিত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ পানীত জীৱাণু সাৰ মিহলাই লোৱা হয় আৰু ৰবৰ বাবে ৰখা পুলিবিলাক সেই মিশ্ৰণত আধা ঘণ্টামান সময় ডুবাই ৰাখি ততালিকে ৰব লাগে।

মাটি শোধন : মাটি শোধনৰ বাবে জীৱাণু সাৰ পচন সাৰৰ লগত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰা হয়। এই পদ্ধতিত প্ৰয়োজনীয় জীৱাণু সাৰ নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ পচন সাৰৰ লগত মিহলাই এৰাত থৈ দিয়া হয়। বীজ সিঁচা বা পুলি ৰোৱাৰ আগেয়ে এই মিশ্ৰণ পথাৰত ছটিয়াই মাটিৰ লগত ভালদৰে মিহলাই দিব লাগে।

জীৱাণু সাৰৰ উপকাৰিতা :

১) বহুক্ষম উৎপাদনৰ বাবে ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিপূৰক হিচাপে জীৱাণু সাৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ২) শস্যক নাইট্ৰ'জেন, ফচফৰাছ আদি যোগান ধৰে। ৩) জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগে শস্যৰ দ্বাৰা পানী আৰু খনিজ দ্ৰব্য আহৰণত সহায় কৰে আৰু ফলত শস্যৰ শ্ৰীবৃদ্ধি ভাল হয়। ৪) মাটিৰ জৈৱিক অৱনমন ৰোধ কৰি উৰ্বৰা শক্তি বৃদ্ধি কৰে। ৫) মাটিৰ গঠন উন্নত কৰি পানী ধাৰণ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰে। ৬) কিছুমান জীৱাণু সাৰে শস্যৰ ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণত সহায় কৰে আৰু শস্যৰ ৰোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰে।

সকলো শস্যতে সকলো ধৰণৰ জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰি। বেলেগ বেলেগ শস্যত বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগ কৰি সুফল পাব পাৰি। বিভিন্ন শস্যত প্ৰয়োগ কৰিব পৰা জীৱাণু সাৰ এনে ধৰণৰ -

১) বাইজ'বায়াম - মাহজাতীয় শস্য; ২) এজট'বেক্টাৰ - ঘেঁহু, গোমধান, সৰিয়হ, বিলাহী, বেঙেনা, জলকীয়া, কবি, আলু, কচু ইত্যাদি; ৩) ফচফটিকা - মাহজাতীয় শস্য, ঘেঁহু, গোমধান, সৰিয়হ, শাক-পাচলি, আলু, কচু, চাহ, কফি, ৰবৰ ইত্যাদি; ৪) এজ'স্পাইৰিলাম - ধান, মৰাপাট, চাহ, কফি, ৰবৰ ইত্যাদি; ৫) এজলা বা পুণী - ধান

শ্ৰীমতী মনু দেৱী

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ মাঘৰ পৰা ১৫ ফাগুন, ১৯৪২ শক

পথাৰ শস্য

বোৱা আছ ধান

উন্নত জাত : লাচিত, চিলাবায় আৰু গোপীনাথ। বানপানী আক্ৰান্ত অঞ্চলত লুইত আৰু কপিলী আগতীয়াকৈ চপাব পৰা কম দিনীয়া জাত।

১। এবিধৰ বাবে ১.২৫ মিঃ বহল আৰু ১০ মিঃ দীঘল আঠখন কঠীয়াতলী প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। তেনে জোখৰ এখন কঠীয়াতলীৰ বাবে ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১০০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

২। প্ৰতিখন কঠীয়া তলীত ২০ - ৩০ কিলোগ্ৰাম গোবৰ নাইবা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

৩। পুলিবোৰ সোনকালে বাসিৰ বাবে হৈ দিয়া প্লাষ্টিকৰ 'টানেল' দি প্ৰতি ছিটা কঠীয়া তলী ঢাকি থব পাৰিলে কঠীয়া ৰবৰ সময় ৫-৬ দিন আগুৱাই দিব পাৰি।

৪। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি এক টনকৈ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

৫। শেষৰ বাৰ বোকা কৰাৰ সময়ত ৪ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ১৮ কিঃ গ্ৰাম চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

৬। ওখ জাতৰ ধানৰ ক্ষেত্ৰত সাৰৰ পৰিমাণ আধালৈ কমাই দিব।

সিঁচা আছ

১। অসমৰ কৃষি জলবায়ু মণ্ডল অনুসৰি সিঁচা আছ ধানৰ জাত বেলেগ বেলেগ। কৃষক সকলে নিজ নিজ অঞ্চলৰ অনুমোদিত জাত বিলাক স্থানীয় কৃষি সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মীৰ পৰা জানি লব।

২। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১৫ কুইণ্টল গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

৩। শেষৰ বাৰ মাটি চহাওতে প্ৰতি বিঘা মাটিত ১৮ কিঃ গ্ৰাম হিচাবে চুপাৰ ফচফেট প্ৰয়োগ কৰিব।

৪। বীজ অঙ্কুৰণৰ ১৫-২৫ দিনৰ ভিতৰত নাইবা প্ৰথমবাৰ বন-বাত নিৰোৱাৰ পিচত ৬ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ শাৰীৰ মাজত ছতিয়াই উপদ্ৰেছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

৫। পুনৰ ৬ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া বীজ অঙ্কুৰণৰ ৪৫ - ৫০ দিনৰ পিচত নাইবা দ্বিতীয়বাৰ বন নিৰোৱাৰ সময়ত উপদ্ৰেছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

৬। ওখ জাতৰ আছ ধানৰ ক্ষেত্ৰত উপ্ৰোথিত

সাৰৰ আধা অংশ ব্যৱহাৰ কৰিব।

৭। ফাগুনৰ প্ৰথম সপ্তাহটো বীজ সিঁচাৰ উত্তম সময়।

৮। ২০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত বীজ সিঁচিব। এবিধা মাটিত সিঁচিবৰ বাবে ১০ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

বৰোধান :

কীট-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ :

১। বৰোধানৰ পথাৰত মজাখোৱা, পাতমেৰোৱা, গছকটা, পাতচেলেকা, টুপলিকটা আদি পোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'লে ক্লৰপাইৰিফচ (১৪০) মিঃলিঃ ৫০-৬০ লিঃ পানীত মিহলাই হস্তচালিত স্প্ৰেয়াৰেৰে স্প্ৰে কৰিব।

২। মজাখোৱা, গলমিজ, গছ আৰু পাত খোৱা পোকৰ আক্ৰমণ বেছি হ'লে আৰু পথাৰত জীপ থাকিলে তলত দিয়া যিকোনো এবিধ ঔষধৰ দানা পথাৰত পোনপটীয়াকৈ ছটিয়াই নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

ঔষধৰ নাম পৰিমাণ (কিঃ গ্ৰাম/বিঘা কাৰ্বফুৰাণ ৩ জি ৪

বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ :

১। বৰোধানৰ পাতত এটা বা দুটা ব্লাষ্ট বেমাৰৰ দাগ পৰা দেখা পালেই -

ইন্দোফিল এম ৪৫)

ব্লাইটেক্স ৫০ (৪ গ্ৰাম)

টপচিন এম ৭০ (১ গ্ৰাম) আদি

যিকোনো এবিধৰ লগত এবিধা তলীত স্প্ৰে কৰিবলৈ ৮০-৯০ লিঃ ঔষধৰ

মিশ্ৰণৰ প্ৰয়োজন। ঠাৰি গেলা বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে প্ৰতি লিটাৰ পানীত আধা গ্ৰাম বেভিষ্টিন মিহলাই ৮০-৯০ লিঃ মিশ্ৰণ এবিধা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

২। বেমাৰ নিৰ্মূল নোহোৱা পৰ্য্যন্ত ১০-১৫ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে ঔষধ প্ৰয়োগ কৰি থাকিব।

মুঢ়া কুঁহিয়াৰ :

কুঁহিয়াৰ কটাৰ পিচত তলী ডৰা ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি কোৰেৰে ভেটি বিলাক ভাঙি দিব লাগে। শাৰীৰ মাজৰ খালি ঠাই বিলাকত গঁজালি মেলা নতুন আগ ৰুই পুৰ কৰি দিব।

২। ভেটিবিলাক ভগ্নৰ পিচতে গোবৰ নাইবা পচন সাৰ মুঢ়াবিলাকত প্ৰয়োগ কৰিব। ইয়াৰ পিচতে প্ৰতি বিঘা তলীত ৪৫ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৬০ কিঃ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ১৫ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ এবাৰত নাইবা ৬০ দিনৰ ভিতৰত দুবাৰ উপদ্ৰেছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ড আৰু মাটি মাহ :

১। অসমৰ জলবায়ুৰ উপযোগী গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ড মাহৰ জাত কেইটা হ'ল - টি-৪৪, কপাৰ গাঁও, কে-৮৫১, এন এল ৫৬, পি আই এম এচ ১, এম এল ১৩১, এ এ ইউ ৩৪, এ এ ইউ ৩৯ আৰু প্ৰতাপ। মাটি মাহৰ জাত কেইটা হ'ল - টি ৯, পি ইউ ১৯, ইউ জি ১৫৭, আৰু জে ইউ ৭৮।

২। এবিধা মাটিত শাৰীবদ্ধভাৱে সিঁচিবলৈ মণ্ডমাহৰ ২.৫-৩.০ কিঃ গ্ৰাম আৰু মাটি মাহৰ ৩.০ - ৩.৫ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ আৱশ্যক। ছটিয়াই সিঁচিবলৈ হ'লে উভয়ৰ ক্ষেত্ৰত আধা কিঃ গ্ৰাম বীজ সৰহকৈ লোৱা উচিত।

৩। অল্পযুক্ত মাটি হ'লে এবিধা মাটিত ২.০ - ২.৫ কুইণ্টল চূণ গুটি সিঁচাৰ পোন্ধৰ দিন আগতে মাটি প্ৰস্তুত কৰোতে মাটিত প্ৰয়োগ কৰি অল্পতা কমাই ল'ব।

৪। বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে পৰিষ্কাৰ পানীত ধুই ৪/৫ ঘণ্টামান তিয়াই ৰাখিব। ইয়াৰ পিচত ১৫০ গ্ৰাম বাইজ'বায়াম জীৱাণু সাৰ প্ৰতি ৩ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ লগত

ভালদৰে মিহলাই এখনটামান সময় ছাঁত শুকাবলৈ দিব। বীজ সিঁচাৰ আগতে এবিধা তলীত ৪.৫ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট একেলগে

ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব। এতিয়া তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ দূৰত্বত ৫ চেঃ মিঃ দৈৰ্ঘ্য একোটা লোৱা কৰি তাত সমানে বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

শীতকাল অহাৰ লগে লগে বায়ু মণ্ডলৰ উষ্ণতা কমিবলৈ ধৰে, বায়ু মণ্ডল চোঁচ হয়, ৰাতি নিয়ৰ পৰিবলৈ ধৰে আৰু শেহ ৰাতিৰ পৰা ৰাতিপুৱালৈ কুঁৱলী পৰে। এই সময়ত বৰষুণ নোহোৱাৰ বাবে মাটিৰ জীপ নাইকীয়া হয়, মাটি শুকান আৰু টান হয়। এনে অৱস্থাত গছৰ বৃদ্ধি কমি যায়, ফুল নুফুলে আৰু ফল নধৰে বা ফুল ফুলিবলৈকো বহুত সময় লয় আৰু ফলবিলাক বৰ লাহে লাহে বাঢ়ে। কিন্তু ফল-মূল শস্যৰ ক্ষেত্ৰত গছত প্ৰায় ফুল নুফুলেই, বেছিভাগ ফল-মূল গছৰ পাত বিলাক সৰি পৰে গছবোৰ লঠাঠা হয় আৰু গছজোপাই এই প্ৰতিকূল অৱস্থাত সোমাই কোনো মতে জীয়াই থাকে। আম, লিচু, কঠাল আদি চিৰ সেউজীয়া ফল-মূল গছবোৰৰ যদিও

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

উদ্যান শস্য

শীতকালত পাত সৰিনপৰে তথাপি ইহঁতৰ শৰীৰৰ প্ৰক্ৰিয়াবোৰ বৰ লাহে লাহে চলি থাকে। গতিকে এনে প্ৰতিকূল অৱস্থাত ফল-মূল গছৰ কেনেদৰে প্ৰতিপালন কৰিব লাগে তাকে আলোচনা কৰিম।

কল : কল গছৰ গুৰিত ১০/১২ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল গছৰ গুৰিত ধানৰ নবা বা খেৰ আদি জাপি দিব লাগে। কলডিল ওলোৱা গছত কাষত এটা মাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁঠুৰাই দিব পাৰিলে ভাল। কলৰ ঠোকটো মৰাপাটৰ ছটি বা কলৰ শুকান পাততে মেৰিয়াই ৰাখিব লাগে, যাতে বায়ুমণ্ডলৰ কম উষ্ণতাই কলৰ ঠোকটো ব্যতীত বাধা নিদিয়। এই সময়ত গছত পানীৰ পৰিমাণ বাঢ়ি যোৱাৰ বাবে সাধাৰণতে গছৰ পাত পটুৱাবোৰ কাটিব নেলাগে।

নাৰিকল : নাৰিকল গছৰ গুৰি ভালদৰে ভিজি যোৱাকৈ প্ৰতি ১০-১২ দিনৰ ব্যৱধানত এবাৰকৈ পানী দিব লাগে। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে পানী যোগান ধৰাৰ পাচত গছৰ চাৰিওফালে মাটিত ধান খেৰ, গছৰ শুকান পাত বা মেটেকা জাপি দিয়ক। গছৰ গুৰিত সৰহ পৰিমাণে পচন সাৰ বা শুকান গোবৰ প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিয়ে পানী ধৰি ৰখাত সহায় হয়। নতুনকৈ ৰোৱা সৰু পুলিবিলাকৰ গুৰিত পচন সাৰ দি মাটি জাপি দিয়ক। পুলিৰ মাজৰ খালি অংশত অস্ত্ৰবস্ত্ৰী শস্য হিচাবে নানা তৰহৰ শাক-পাচলিৰ খেতি কৰক। লাগনি গছৰ পৰা শুকান বা পুৰঠ নাৰিকলবোৰ পৰি আনক। গছৰ আগ অংশত থকা শুকান পাতবোৰ বা শুকান ঠোকৰ বখলাবোৰ বা ঠোকবোৰ কাটি আঁঠুৰাই আনক। গছৰ গুৰি অংশ পৰিষ্কাৰ কৰি মাটিৰ পৰা ৩-৪ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত এটা চূৰৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

তামোল : তামোলবাৰীত প্ৰতি ১৫ দিনৰ অন্তৰত এবাৰ পানী যোগান ধৰিব লাগে। তামোলবাৰীৰ পৰা শুকান পাতবোৰ আঁঠুৰাই বাৰীখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক। মাজৰ ঠাইখিনিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁঠুৰাই গছৰ গুৰিত পচন সাৰ বা গোবৰ সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবিলাকৰ গুৰিত গোবৰ সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। তামোল নলগা সৰু বাৰীৰ মাজৰ খালি অংশত কোৰ মাৰি জলকীয়া, বেঙো, বিলাহী আদিৰ খেতি কৰক। গছৰ গুৰিত ৩ ফুট অংশ নাৰিকল গছত দিয়াৰ দৰে চূৰৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

মাটি কঠাল : মাটি কঠালৰ বাৰীত আৱতৰীয়াকৈ হোৱা পকা ফলবোৰ চপাই আনিব লাগে। মুঢ়া শস্যৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাওক। তেনেবোৰ গছত এটামাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ পুলি উঠাই বেলেগে ৰোপন কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে নাইবা বহাগ-জেঠ মাহত

ততালিকৈ ৰোপন কৰিব পৰাকৈ জীপ থকা মাটিত এটা এটাকৈ গোটাই থওক, যাতে পোখা পুলিবোৰত শিপা ওলায়। শীতকালত কেতিয়াবা অহা বৰষুণৰ পাচত ছেগ বুজি মাটি কঠালৰ বাৰীত দুটা শাৰীৰ মাজৰ খালি অংশত ধানৰ টুহ পাতলীয়াকৈ জাপি দিব পাৰিলে বৰষুণৰ পাচত বহুত দিনলৈ মাটিত জীপ থাকে। নতুনকৈ বাৰী পাতিবৰ মন থাকিলে ওখ চানেকীয়া মাটি বাছনি কৰি হাল-কোৰ মৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে।

নেমুটেঙা : নেমুগছৰ শুকান, বেমাৰে আক্ৰমণ কৰা বা বেছি বয়সৰ ডালবোৰ গুৰিতে কাটি আঁঠুৰাই দিব লাগে। গছত ফলৰ সংখ্যা বঢ়াই উৎপাদন বঢ়াবলৈ হ'লে গছৰ ওপৰৰ ৩০ চেণ্টিমিঃ বা ১ ফুট অংশ ডাল সমান জোখত এতিয়াই কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ মাটিত যাতে জীপ থাকে তালৈ লক্ষ্য ৰাখিব লাগে। গছত থকা পুৰঠ ফলবোৰ চপাই আনক। গছত আক্ৰমণ কৰা পোক বা বেমাৰৰ বাবে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁঠুৰাই গুৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ এটা চূৰৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

সুমথিৰা টেঙা : গছৰ পৰা পকা ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপোৱাৰ সময়ত গছৰ শুকান বা বেমাৰে আক্ৰমণ কৰা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। ফল চপোৱা শেষ হ'লে টেঙা বাৰীখনত জীপ ৰাখিবৰ বাবে এবাৰ পানীৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁঠুৰাই গা-গছত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ এটা চূৰৰ প্ৰলেপ দিয়ক। নতুনকৈ যদি কমলাৰ বাৰী পাতিব খুজিছে তেন্তে সহজে পানী ওলাই যাব পৰা ৰ'দঘাই ওখ সাৰুৱা মাটি বাছনি কৰি হাল-কোৰ মৰাৰ ব্যৱস্থা কৰক। পুৰণিবাৰীৰ পৰা অপ্ৰয়োজনীয় গছবোৰ উঠাই দিয়ক। গছত আক্ৰমণ কৰা পোক বা বেমাৰৰ বাবে নিৰাময়ৰ ব্যৱস্থা কৰক।

অমিতা : বাৰিষা ৰোপন কৰা অমিতা গছত যদি ফুল ওলাইলিংগ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা অৱস্থা হৈছে তেন্তে ভিন্নবাহী অমিতা সঁচৰ ক্ষেত্ৰত মতা গছবোৰ কাটি মাত্ৰ স্ত্ৰী পুষ্প গছবোৰ ৰাখক। অৱশ্যে প্ৰতি ১০ জোপা স্ত্ৰী পুষ্প গছৰ মাজত এজোপা পুং পুষ্পৰ গছ ৰাখিব লাগে। মাথোন স্ত্ৰী পুষ্প বাহক সঁচৰ গছৰ ক্ষেত্ৰত এই নিয়ম সাধাৰণতে প্ৰযোজ্য নহয়। ফলৰ আকাৰ ডাঙৰ আৰু উন্নত মানদণ্ডৰ বাবে লাগনি গছত থকা মাজৰ সৰু সৰু ফলবোৰ চিঙি পাতল কৰি দিব লাগে।

মধুৰি আম : ফল নধৰা আৰু আগৰ পৰা শুকাই অহা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। এবাৰো ফুল নুফুলা থিয় ডালবোৰ মাটিলৈ হাওলাই আনি বেকাকৈ ৰাখক। গছৰ তলৰ পৰা বন-বাতবোৰ চিকুণাই এবাৰ পাতলীয়াকৈ কোৰ মাৰি দিয়ক। গা-গছৰ গুৰি অংশৰ ২-৩ ফুট ওপৰলৈ চূৰৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

অৰুণাচল প্ৰদেশৰ কৃষি...

চন্দন ডেকাই সঞ্চালনা কৰা আলোচনাত প্ৰচুৰ সম্ভাৱনাময় উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যসমূহে কৃষি উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত একগোট হৈ কাম কৰিব লাগিব বুলি মন্তব্য কৰে। এই ক্ষেত্ৰত ধানখেতি আৰু উদ্যান শস্যক অধিক গুৰুত্ব দিব লাগিব বুলিও তেওঁ উল্লেখ কৰে। প্ৰসংগক্ৰমে উপাচাৰ্য গৰাকীয়ে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ কৃষি উন্নয়নৰ অৰ্থে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে গৱেষণাধৰ্মী সকলো দিশতে সহযোগিতাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। অৰুণাচল চৰকাৰৰ সৈতে ইতিমধ্যে হোৱা বৃজবুজি চুক্তিৰ অধীনত তেওঁলোকৰ প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতি সহায়ী জনাই জিঅ'গ্ৰাফিকেল ইণ্ডিকেশ্যনৰ বাবে খামতি লাহি ধান আৰু আপাটনি ধানৰ গৱেষণাৰ দিশত কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰো উপাচাৰ্য গৰাকীয়ে প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। এই আলোচনাত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষণা সঞ্চালক (কৃষি) ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, অৰুণাচল চৰকাৰৰ কৃষি সঞ্চালক আনং লিগ আৰু নেইষ্টৰ প্ৰাক্তন বিজ্ঞানী ড° পিনাকী সেনগুপ্তই অংশ গ্ৰহণ কৰি ভিন্ন পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। আলোচনা কালত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষণা সঞ্চালক আৰু নিট-ই-হাৰ সঞ্চালক শেহতীয়া গৱেষণা আৰু অগ্ৰগতিৰ একোটা দৃশ্য-শ্ৰাব্য উপস্থাপন প্ৰদৰ্শন কৰে। অৰুণাচল প্ৰদেশৰ নামচাই কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মূৰব্বীয়ে খামতি লাহি ধানৰ গৱেষণাৰ অগ্ৰগতি দৃশ্য-শ্ৰাব্য উপস্থাপন কৰে। অৰুণাচল চৰকাৰৰ উচ্চস্তৰীয় দলটোত কৃষি বিষয়া অজিত পাও, কাগ টায়া, কৃষি বিজ্ঞানী এম সোণোৱাল, কে ভি কায়স্থ, ডি কে বৰা, ডি এছ যাদৱে অংশ লয়। আনহাতে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠক, ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, স্নাতকোত্তৰ শিক্ষা সঞ্চালক ড° অজিত বৈশ্য, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ, সহযোগী কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° মৃগাল শইকীয়া, প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° সঞ্জয় কুমাৰ চেতিয়া, তিতাবৰ আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° টি জে ঘোষ, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° মনোৰঞ্জন নেওগ, সহকাৰী অধ্যাপিকা তথা আই পি আৰ চেলৰ সমন্বয়ক ড° গাৰ্গী শৰ্মা, গৱেষণা সঞ্চালকালয়ৰ প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° ৰূপম বৰগোহাঁই আৰু ড° কল্যাণ পাঠকে অংশ গ্ৰহণ কৰে। আনহাতে উপ-মুখ্যমন্ত্ৰী নেতৃত্বত প্ৰতিনিধি দলটোৱে উপাচাৰ্যৰ সৈতে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ চাহ বাগিচা, দুগ্ধ আৰু

পক্ষীপাম, এজ'লা সাৰ উৎপাদন কেন্দ্ৰ, প্লেণ্ট পেথল'জি বিভাগ, জৈৱ কীটনাশক উৎপাদন কেন্দ্ৰ আৰু নিট-ই-হাৰ পৰিদৰ্শন কৰে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

'আমাৰ গাঁও আমাৰ ...

কৰি অসমক আগুৱাই নিয়াৰ বাবে যত্ন কৰা হ'ব। গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি সৰলীকৰণৰ বাবে কৰ্মসূচী গ্ৰহণৰ লগতে ৰূপায়ণৰ বাবে বিভিন্ন কোম্পানীৰ সামাজিক দায়বদ্ধতা পূৰ্ণিৰ বাবে যোগাযোগ অব্যাহত ৰখা হৈছে। ট্ৰেন্সফৰ্ম অবিহনে অসমৰ উন্নতি কৰিব নোৱাৰিব বুলি মত ব্যক্ত কৰি কয় যে কৃষকক উৎসাহিত কৰিব লাগিব কাৰণ তেওঁলোকৰ ওপৰতে দেশ নিৰ্ভৰ কৰে। তেওঁলোকৰ চিন্তা-ভাবনা আৰু কৰ্ম পদ্ধতিকে যথোচিতভাৱে লক্ষ্য কৰি আগুৱাই নিব লাগিব। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক অপৰ্ন শইকীয়াই আঁত ধৰা এই অনুষ্ঠানটো ইউ টি উ বৰ জৰিয়তে পোনপতীয়া সম্প্ৰচাৰ কৰা হয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আটাইকেইখন মহাবিদ্যালয় আৰু বহিঃকেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানী, কৰ্মচাৰী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে প্ৰত্যক্ষ কৰে। এই অনুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান গুৰুসকল, সঞ্চালকসকল, বিভিন্ন বিভাগীয় মূৰব্বী অধ্যাপকসকল, অধ্যাপক-অধ্যাপিকাসকল, বিষয়াসকল, কৰ্মচাৰীবৃন্দ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল উপস্থিত থাকে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

কৃষক প্ৰশিক্ষণ সম্পন্ন ..

কেঁচুৰ প্ৰজাতি যোগান ধৰি তাক কিদৰে প্ৰয়োগ কৰিব সেয়া হাতে-কামে দেখুওৱা হয়। তাৰোপৰি কেঁচুসাৰ উৎপাদন আৰু তাৰ দ্বাৰা লাভান্বিত হ'ব পৰাকৈ বৰ্তমানে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা ৰূপায়িত হৈ থকা বিভিন্ন আঁচনিৰ বিষয়ে কৃষকসকলক অৱগত কৰোৱা হয়। প্ৰশিক্ষণটিত সমল ব্যক্তি হিচাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক ড° নিলয় বৰা প্ৰমুখ বিজ্ঞানী ড° কল্যাণ পাঠক, সহকাৰী অধ্যাপক ড° সুন্দৰ বৰ্মন, কনিষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° সুৰজিৎ কলিতা আৰু প্ৰকল্প সহায়ক দেৱজ্যোতি নাথে অংশ গ্ৰহণ কৰে। প্ৰশিক্ষণটিত জিলাখনৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা

অহা প্ৰায় ৩০ জন প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। অনুষ্ঠানৰ শেষত কৃষি বিজ্ঞানীৰ দলটোৱে সমন্বিত পাম পদ্ধতিৰ লগত জড়িত কেইবাজনো কৃষকৰ ৰবি শস্যৰ পথাৰ পৰিদৰ্শন কৰি বিভিন্ন পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। অনুষ্ঠানৰ শেষত সকলোলৈকে শলাগৰ শৰাই অগ্ৰায় প্ৰমুখ বিজ্ঞানী ড° কল্যাণ পাঠকে।

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

বয়লাৰ কুকুৰা ঘৰৰ ..

থ'ব লাগে আৰু হাই প্ৰেছৰ যুক্ত পাইপেৰে পানী মাৰি চাফা কৰিব লাগে। ১২) পামৰ মজিয়া, বেৰ আদিৰ মেৰামতিৰ প্ৰয়োজন থাকিলে এইবোৰ ঠিক কৰি ল'ব লাগে যাতে এন্দ্ৰুৰ, নিগনি, চৰাই আদিৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা হাত সাৰিব পৰা যায়। ১৩) স্বয়ংক্ৰিয় পানী যোগান ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত পাইপবোৰ ৫% হাইড্ৰ'জেন পেৰ'ক্সাইডযুক্ত পানীৰে পৰিষ্কাৰ কৰাটো দৰকাৰী।

১৪) পানীৰ পাইপৰ এটা মূৰ বন্ধ ৰাখি আনটো মূৰেৰে ৫% হাইড্ৰ'জেন পেৰ'ক্সাইডযুক্ত পানী পাইপত ভৰাই ৪-৬ ঘণ্টা বিক্ৰিয়াৰ বাবে ৰাখিব লাগে আৰু পিছত পাইপডালৰ বন্ধ মূৰটো খুলি দি হাইপ্ৰেচাৰেৰে পানী মাৰি পাইপবোৰ চাফা কৰিব লাগে। ১৫) পামৰ বাহিৰে ভিতৰে কোম্পানীৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী বীজাণুনাশক বা ৫% ফৰ্মেলিন স্প্ৰে কৰাটো অত্যন্ত দৰকাৰ। এইক্ষেত্ৰত ৫০০ মিঃলিঃ ফৰ্মেলিন ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই ১০০০ বৰ্গফুট কালিৰ পকীঘৰৰ বাবে বা ১ লিটাৰ ফৰ্মেলিন ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই ১০০০ বৰ্গফুট কালিৰ কেঁচাঘৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰাটো অত্যন্ত দৰকাৰ।

১৬) কেঁচা মজিয়াৰ পামৰ ক্ষেত্ৰত লিটাৰ সামগ্ৰী তথা অন্যান্য অলাগতিয়াল বস্তুবোৰ আঁতৰোৱাৰ পিছত ১-২ ইঞ্চি মজিয়াখন খান্দি মাটিখিনি আঁতৰ কৰি তাৰ ঠাইত নতুন মাটি দি সমান কৰি ল'লে বেমাৰ-আজাৰৰ পৰা বৰ্ধিখনি হাত সাৰিব পৰা যায়। এই ক্ষেত্ৰত ১০০০ বৰ্গফুট ঘৰৰ বাবে ৬০ লিটাৰ পানীত ২০ কিঃগ্ৰা চূৰ, এক লিটাৰ ফৰ্মেলিন, আধা লিটাৰ কেৰাচিন তেল, ২০০ গ্ৰাম ক'পাৰছলফেট মিহলাই মজিয়া আৰু বেৰত লেপন দিব লাগে।

ড° মিহিৰ শৰ্মা
ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়ৰ পৰা প্ৰকাশিত পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

'ঘৰে - পথাৰে'

নিয়মীয়াকৈ পঢ়ক আৰু পঢ়ুৱাওক ।

- সম্পাদক

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা।

প্ৰতিখনৰ মূল্য : ১.০০ টকা।

প্ৰকাশৰ স্থান : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়,

যোৰহাট - ১৩।

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা

প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।

মুখ্য সম্পাদক : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ